

ONDERWIJSRAAD: SUBTOP NIET GOED GENOEG

Als Nederland zijn ambitie wil waarmaken te behoren tot de onderwijstop van Europa, zoals vastgelegd in de Lissabon-doelstellingen, zijn gerichte investeringen in de onderkant en de bovenkant van het onderwijs noodzakelijk. Nederland doet het nu redelijk, behoort op sommige vlakken zelfs tot de subtop, maar dat is niet genoeg. Dat stelt de Onderwijsraad in zijn advies *De stand van educatief Nederland* dat vandaag verschijnt.

Naast een bespreking van de ontwikkelingen die het Nederlands onderwijs de afgelopen decennia heeft doorgemaakt, gaat de raad in op de sterke en zwakke punten van ons stelsel (in internationaal perspectief). Waarin blinkt Nederland uit, en wat moet er beter?

Sterke kanten: keuzevrijheid, waarborgen kwaliteit
Nederland loopt in Europa voorop waar het gaat om keuzevrijheid in het onderwijs: leerlingen kunnen zelf kiezen naar welke school ze willen gaan, terwijl in andere landen de keuze vaak beperkt is. Vooral in het basis- en voortgezet onderwijs heeft Nederland een voortrekkersrol. De raad vindt keuzevrijheid belangrijk omdat het aansluit bij de diversiteit van de Nederlandse samenleving en het belang van persoonlijke keuzemogelijkheden. De Nederlandse overheid geeft scholen, in vergelijking met andere landen, veel ruimte om hun eigen prioriteiten te stellen en in te spelen op hun lokale omgeving. Dit gebeurt zonder dat het niveau van het onderwijs wordt aangetast, omdat er voldoende waarborgen zijn om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken, zoals het centraal examen en de kerndoelen of eindtermen, maar ook de Inspectie.

Zwakke kanten: voortijdig schoolverlaten, instroom leraren
Het Nederlandse percentage voortijdig schoolverlaters daalt, maar is in vergelijking met andere landen in Europa hoog. Dit is zorgelijk omdat met name lageropgeleiden het risico lopen geen werk te vinden in tijden dat het economisch slechter gaat. In een samenleving waarin kennis steeds belangrijker wordt, fungeert het onderwijs als motor van de economie. De Onderwijsraad is van mening dat Nederland tot de Europese top moet behoren, zoals de minister ook in de Lissabon-doelstellingen heeft vastgelegd. Om dit te kunnen bereiken zijn speciale investeringen in de zwakkere leerlingen en bijzondere talenten van belang.

De vergrijzing, maar ook het beeld dat het leraarsvak een zwaar beroep is, zetten de instroom van nieuwe leraren onder druk. Hoewel er nu geen tekort is, blijft waakzaamheid geboden: ook in de toekomst moeten voldoende goede leraren beschikbaar zijn om de topambities te kunnen realiseren.

Noot voor de redactie

Voor meer informatie en recensie-exemplaren kunt u contact opnemen met Cindy Rouwhorst (voorlichter). Tel.: 070- 310 00 15 of 06-553 027 00. Dit bericht, een samenvatting, het advies *De stand van educatief Nederland* en de bijbehorende studie *Onderwijs in thema's* staan op www.onderwijsraad.nl

Over de Onderwijsraad

De Onderwijsraad is een onafhankelijk adviescollege, opgericht in 1919. De raad adviseert de ministers van OCW en LNV, gevraagd en ongevraagd, over onderwijsbeleid en onderwijswetgeving. Ook de Eerste en Tweede Kamer en - in speciale gevallen - gemeenten kunnen een beroep doen op de Onderwijsraad. De raad bestaat uit 14 leden onder meer uit onderwijs, wetenschap en openbaar bestuur, en staat onder voorzitterschap van Fons van Wieringen.